

Ugroženost i status zaštite mrgude?

- Procjenjuje se da je broj populacija mrgude opao za 30% u posljednjih 10 godina.
- Glavnim uzrokom njenog opadanja smatra se uništavanje i degradacija prirodnih staništa.
- Prema IUCN-u mrguda je kategorisana kao ranjiva (VU), prije svega usljed izolovanih populacija koje se sastoje od malog broja jedinki i stoga se pretpostavlja da vrsta može izumrijeti lokalno.
- Mrguda se nalazi na Crvenoj listi mnogih evropskih zemalja (Mađarska, Austrija, Slovenija, Hrvatska, Ukrajina, Slovačka), a takođe je i NATURA 2000 vrsta.

Potencijalna staništa mrgude

Ciljevi istraživanja?

- Istražiti pogodna staništa duž rijeke Save (od Kozarske Dubice do Bijeljine), i na taj način definisati kartu distribucije vrste *Umbra krameri* u BiH.
- Podizanje svijest lokalnog stanovništva o prisustvu vrste, njenim specifičnostima i neophodnosti zaštite.
- Prikupiti osnovne biološke podatke o vrsti i ekološke podatke o staništu (temperatura, pH, koncentracija kiseonika).
- Utvrditi prioriteta područja za konzervaciju vrste.
- Edukacija djece školskog uzrasta i studenata.
- Definirati antropogene uticaje na postojeće populacije

Ako je pronađete – javite nam
vođa projekta: Srećko Čolić
telefon: 065/729-279
sreckocolic84@gmail.com

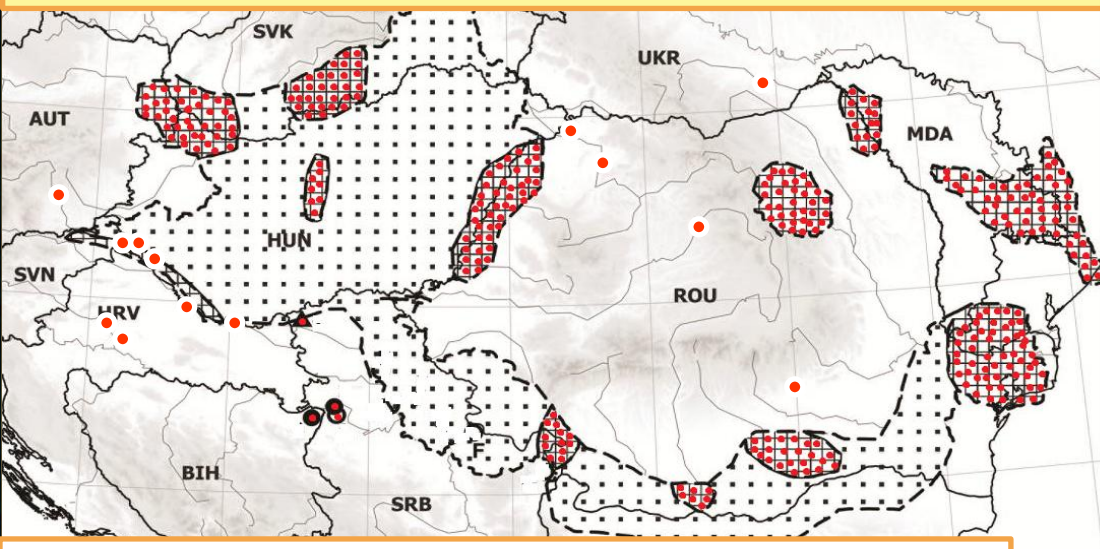
PROCJENA DISTRIBUCIJE I KONZERVACIONI STATUS MRGUDE (*Umbra krameri*) U BiH

Rasprostranjenost mrgude?

- Mrguda (*Umbra krameri*) je jedini autohtoni predstavnik porodice Umbridae u Evropi, a njen areal rasprostranjenja je diskontinuiran.
- Predstavlja endem sliva Dunava i Dnjestra, a vjerovatno i tercijerni relikv (vrsta koja je u prošlosti imala široko rasprostranjenje, a njen današnji areal je sveden na prostorno male dijelove).
- Takođe, predstavlja jednu od najređih vrsta riba u Bosni i Hercegovini, gdje je prvi i do sada jedini nalaz mrgude zabilježen 2008. godine u močvari Gromiželj (Velino Selo, opština Bijeljina, Republika Srpska).

Distribucija mrgude (kombinovano prema Kottelat i Freyhof (2007) i Sekulić (2013))

močvara Gromiželj

Kako izgleda mrguda?

- Prosječna dužina tijela je 5 – 9 cm, maksimalno do 17 cm.
- Leđno peraje joj se nalazi na drugoj polovini tijela.
- Glava je velika, njuška zaobljena, a gornja vilica kraća od donje.
- Čitav trup i glava su joj pokriveni krupnim krljuštima.
- Boja tijela je tamno-smeđa, a bokove i leđa ukrašavaju razbacane smeđe tačke.
- Nema prave bočne linije, a duž tijela, od kraja škržnog poklopca do sredine repnog stabla proteže se svijetlo-žuta linija.
- Često pluta u vodi pod uglom od 75°.

Biologija mrgude?

- Mrguda preferira stajaće i sporotekuće vode (močvare, ritovi, stari rukavci rijeka i sl.) sa gustom vodenom vegetacijom, niskom koncentracijom kiseonika i muljevitim dnom, usljed čega se teško uočava u vodi.
- Mrguda živi do sedam godina, a polnu zrelost dostiže u drugoj godini.
- Ženka je veoma agresivna nakon parenja i čuva jaja, a ponekad i mlade.
- Dosta je otporna na nedostatak kiseonika u vodi (u tom slučaju atmosferski vazduh uzima sa površine vode i za disanje koristi riblji mjehur).
- Živi u manjim jatima od 5 do 6 jedinki.